

Νερό: πηγή ανατροπής

Σταύρος Πάντσιος, Δήμητρα Ταχμετζίδη-Παπουτσή

Την Κυριακή των αυτοδιοικητικών εκλογών κορυφώθηκε ο πολύμηνος αγώνας των κατοίκων της Θεσσαλονίκης ενάντια στην ιδιωτικοποίηση της ΕΥΑΘ. Οι κάτοικοι της πόλης έστειλαν ένα ηχηρό μήνυμα σε όσους ταυτίζουν την ανάπτυξη με τη διάλυση του δημόσιου χαρακτήρα των κοινωνικών αγαθών. Συνολικά 220.000 άνθρωποι ψήφισαν στις κάλπες του νερού, με αποτέλεσμα το συντριπτικό όχι με ποσοστό 98%.

Από την λατινική Αμερική μέχρι την Ευρώπη η ιδιωτικοποίηση των υδάτινων πόρων και των δικτύων ύδρευσης αποτέλεσαν τον αδύναμο κρίκο στο ξεπούλημα του δημόσιου πλούτου κατά την νεοφιλελεύθερη λαίλαπα των τελευταίων δεκαετιών. Το νερό ως το ζωτικότερο αγαθό όλων καθορίζει την ποιότητα διαβίωσης μιας κοινωνίας, για αυτό και άνθρωποι που αδυνατούν να αντιληφθούν την άμεση επίπτωση άλλων ιδιωτικοποιήσεων στην ζωή τους από ένστικτο αντιδρούν. Κοινωνίες που περνούν νεοφιλελεύθερες θεραπείες σοκ, σχετικά απαθείς, ξεσπούν σε μαζικές αντιδράσεις όταν στην ατζέντα μπαίνει και το νερό, χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η Κοτσαμπάμπα της Βολιβίας το 2000, όπου απαιτήθηκαν πολύμηνες και μαζικές διαδηλώσεις και ο θάνατος 6 αγωνιστών προκειμένου να ακυρωθούν τα σχέδια της κυβέρνησης. Πιο πρόσφατα παραδείγματα είναι αυτά της Πορτογαλίας και της Ιταλίας όπου και εκεί η μαζική αντίδραση έβαλε φρένο στα συμφέροντα γύρω από την πώληση του νερού.

Τους τελευταίους μήνες πολίτες της Θεσσαλονίκης, άνθρωποι που δεν είχαν εμπειρία από συλλογικές διεκδικήσεις και οργάνωση, ευαισθητοποιήθηκαν και συσπειρώθηκαν σε πρωτοβουλίες και δράσεις με σκοπό να εμποδίσουν την ιδιωτικοποίηση της ΕΥΑΘ. Το κίνημα «SOSτε το Νερό» συσπείρωσε τον κόσμο, οργάνωσε δράσεις και εκδηλώσεις σε πολλούς κοινωνικούς χώρους και γειτονιές της πόλης, καταλήγοντας στην διενέργεια του δημοψηφίσματος.

Η κυβέρνηση που αρέσκεται να χαρακτηρίζει τις πρωτοβουλίες πολιτών μειοψηφικές και βίαιες, όχι μόνο δεν βοήθησε υλικά στην διεξαγωγή της διαδικασίας αλλά προσπάθησε την προηγούμενη μέρα, με μια φασιστική και αυταρχική τροπολογία, να τη σαμποτάρει. Ο Μιχελάκης 24 ώρες πριν το δημοψήφισμα απαγόρευσε να στηθούν οι κάλπες στα εκλογικά τμήματα και απείλησε με μαζικές συλλήψεις όλους όσους θα συμμετείχαν στη διοργάνωση. Αυτή η σπασμωδική κίνηση όχι μόνο δεν φόβισε τους διοργανωτές και τους εθελοντές αλλά τους πείσωσε ακόμα περισσότερο αυξάνοντας τον αριθμό τους. Η συλλογική διεκδίκηση από κόσμο που μέχρι πριν μερικούς μήνες μπορεί να ήταν αδρανής, ριζοσπαστικοποίησε πλατιά κομμάτια της κοινωνίας που αντιλήφθηκαν τι σημαίνει κρατικός αυταρχισμός και την αναγκαιότητα της ανατροπής.

Η συμμετοχή του κόσμου ήταν συγκινητική, άντρες και γυναίκες κάθε ηλικίας έστηναν κάλπες από τις 6.30 το πρωί σε κάθε εκλογικό κέντρο του νομού. Οι ουρές στον ήλιο, αφού πέταξαν τις κάλπες έξω από τα σχολεία, ήταν εντυπωσιακές. Γνωρίσαμε κόσμο που ήρθε μέχρι τα εκλογικά κέντρα να ψηφίσει για το νερό και δεν μπήκε να ψηφίσει για τις εκλογές. Η όρεξη των εθελοντών που μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες της Δευτέρας καταμετρούσαν αποδεικνύει πως η κοινωνία δεν είναι στο σύνολό της αδρανής.

Μέσα στα χρόνια της κρίσης μπορεί να βιώνουμε κοινωνικούς αποκλεισμούς, αυτοκτονίες, εσωστρέφεια, κατάθλιψη αλλά υπάρχει και η όψη μιας κοινωνίας που αντιστέκεται. Τα κινήματα που γνωρίσαμε τα τελευταία χρόνια, από τις πλατείες και τα διόδια μέχρι τις

σκουριές και το SOSτε το νερό, δείχνουν έναν άλλον δρόμο. Έναν δρόμο που οι κοινωνικές ανάγκες θα είναι προτεραιότητα, όπου η αλληλεγγύη και η συλλογική διεκδίκηση δεν θα αφήνουν χώρο στον κοινωνικό κανιβαλισμό. Σε αυτά τα κινήματα ξαναανακαλύπτουμε πως υπάρχει η κοινωνική πρώτη ύλη για την οικοδόμηση ενός καλύτερου κόσμου. Η αριστερά πρέπει να δημιουργήσει τους χώρους και να βρει τα μέσα ώστε να της δώσει φωνή.